

Zaterdag 6 februari 1915 – ochtendeditie

Belgische vluchtelingen.

Morgenochtend ruim 9 uur vertrekken er 300 Belgische vluchtelingen per extratrein van Dordrecht naar Ede.

Bij het correspondentschap van de Nederlandse Bank te Breda hebben van einde september tot heden de aldaar en in de omstreken vertoevende Belgische uitgewekenen een bedrag van 1.600.000 frank gewisseld, tegen de koers van 47,75, zonder enige korting.

Parijs, 8 februari. Officiële kennisgeving van vanmiddag drie uur:

De Duitse vliegers tonen grote bedrijvigheid in België.

In verband met de beschieting van Veurne door de Duitsers, die al maanden duurt en bijna elke dag wordt hervat, schrijft men ons:

De 25^e januari was het bombardement betrekkelijk hevig en werd een dozijn huizen beschadigd. Doden waren er echter niet, wel enige gewonden.

Het schijnt, dat er tot voor enkele dagen nog Duitse spionnen in de stad waren, die kans zagen de Duitsers mededelingen te doen geworden. Tenminste, steeds als er een trein met munitie aankwam, begonnen de Duitsers het stationsemplacement te bombarderen. Vergeefs is er naar de spion gezocht. Een Engels blad heeft gemeld, dat een der stationsemployés als spion was gearresteerd, maar dit bericht is van alle grond ontbloot.

De spionage heeft de Belgische autoriteiten gedwongen tot een maatregel, waartoe zij met het oog op de belangen van de bevolking slechts node overging; de opheffing van het reizigersverkeer tussen Veurne en Duinkerken.

Het Vlaamsche Nieuws behelst o.m. de volgende berichten uit Brussel:

De dienstdoende burgemeester der hoofdstad deed het volgende besluit aanplakken:

“Het verkopen, aankopen, het in pand nemen van alle kledingstukken, door het Nationaal Comité uitgedeeld, is verboden.

“De overtreders van dit bevel zullen beboet en de bedoelde voorwerpen aangeslagen worden.”

Het werd tijd dat maatregelen genomen werden, anders had het comité evengoed de kleren direct kunnen op de Voddenmarkt laten uitstallen ... Het ging daar achteraf toch allemaal naartoe!

Na Brussel en Ukkel, zullen waarschijnlijk ook al de voorsteden besluiten dit jaar de vastenavondfeesten heel eenvoudig af te schaffen.

Te Schaarbeek althans nam de burgemeester het besluit aldaar deze feesten te verbieden.

Het gemeentebestuur van Brussel komt het volgende besluit te nemen:

“Voortaan mogen de bakkers nog enkel brood verkopen aan 40 centiemen de kilo; op één kilo mag 40 grammen verschil bestaan, met dien verstande dat de broden minstens 9,700 kilo moeten wegen.

Deze prijs geldt voor alle brood, hetzij wit, zwart, Frans, enz.

Alle overtredingen zullen gestraft worden volgens art. 1 van de wet van 6 maart 1818.

Volgens een statistiek werden er in december 1914 stuks wild en gevogelte aangeslagen, wegende 102 kg, 18 paarden, 7 koeien, 3 varkens en 2 melkvarkens, en ook allerlei stukken vlees en worsten, van een gezamenlijk gewicht van 8.302 kg, werden wegens bederf aangeslagen.

Men voege daarbij 160 kg garnaal, 800 kg mosselen, 5.300 kg escargots en 740 kg allerlei vis, en dan nog al wat aan de scheikundige dienst ontsnapte, dan kan men zich zo al inbeelden wat men in een grote stad tracht aan de man te brengen als lekkere verse waar!

Tot een herinrichting der politie werd onlangs besloten, en thans kan men zeggen dat de bewaking der voorstad Elsene opperbest geschikt werd. Er zijn tegenwoordig 150 wakers die dienst doen met de agenten. Zij zijn in brigades verdeeld, en gaan altijd per twee in dienst; deze wakers, die twee frank per dag ontvangen, worden betaald met de opbrengst van de taks van 3 F maandelijks, gestort door de bewoners die verlangen vrij te blijven van de dienst der burgerpolitie.

Het handschoenen snijden lijdt misschien wel het meest van al de ambachten door de oorlogscrisis.

Van de ontelbare werkhuizen voor handschoensnijders zijn er slechts een paar die nog enige uren per week werken.

Men mag rekenen dat ongeveer 600 werklieden dezer nijverheid sinds het begin van de oorlog zonder werk lopen.

Het ergste van al is dat door deze crisis de handschoennijverheid verplaatst zou kunnen worden en de hoofdstad heel deze zo belangrijke tak van haar prachtnijverheid zou kunnen verliezen.

Wat de handschoensnijders aangaat die nog een weinig werken, hun toestand is uiterst kritiek. Inderdaad, om hun ambacht te kunnen uitoefenen, behoeven zij bij het snijden een zekere hoeveelheid bloem te gebruiken, en daar zij nergens nog bloem kunnen vinden, heeft het comité van het syndicaat der handschoensnijders zich tot het voedingscomité gewend om de nodige hoeveelheid bloem te bekomen, hetzij een half pond per week en per werkmán.

De gouverneur-generaal in België heeft een circulaire gericht tot de weerbare mannen die nog zouden willen beproeven over de grenzen te geraken:

“Men is in België de mening toegedaan, en kwaadwilligen verspreiden deze mening nog meer, dat de controleverzamelingen die aan de weerbare mannen bevolen zijn tot doel hebben de indeling der Belgische weerbare mannen in het Duitse leger voor te bereiden, al is het dan niet in het westelijk leger, dan toch in de strijd tegen de Russen.

Slechts hij die de feiten wil verdraaien kan een dergelijke veronderstelling verspreiden. Het Duitse leger is een nationaal leger en geen soldeniersleger waarin men een vreemd volkselement kan inlassen.

De Duitse soldaat dient zijn vaderland en zijn koning in liefde en trouw zoals het zijn vader en grootvader gedaan hebben; voor hem is zijn dienstitjd zowel in vrede als in oorlog een “eretijd”.

In een leger dat op zulke grondslagen gebouwd is vreemde mannen te willen indelen zou deze grondslagen ondermijnen.

Het Duitse leger kan slechts Duitse soldaten gebruiken.

Diegene der Belgen die op de bevolen controleverzamelingen komt, zal door de Duitse regering in niets worden lastig gevallen. Wie echter beproeft langs verboden wegen over de grenzen te geraken en zich bij Duitslands vijanden te voegen, die zal volgens de krijgswetten behandeld worden. Hij stelt zich bloot doodgeschoten of gevangen genomen te worden en streng gestraft. De Duitse regering kan een heimelijk vertrek over de grenzen niet dulden en zal de achtergebleven bloedverwanten verantwoordelijk stellen indien toch iemand over de grenzen mocht geraken”.

Men seint ons uit Oostburg dat er sedert gistermiddag half drie weer hevig op de Belgische kust is geschoten. Te oordelen naar de schoten, werd er dichterbij gevraagd dan donderdag.

Het Fränkische Volksblatt mag van de Beierse overheid in 3 dagen niet verschijnen wegens het opnemen van een artikel over kardinaal Mercier.

Zaterdag 6 februari 1915 – avondeditie

Uit België.

Men schrijft ons uit Brussel op 29 januari:

De Duitse gouverneur-generaal in België maakt een door hem op 16 januari getekend besluit openbaar, luidend als volgt:

De onderdanen van het Duitse rijk en van die staten, die niet in oorlog zijn met het Duitse rijk, kunnen, wanneer zij het aanvragen, verkrijgen hetzij vergemakkelijking en uitstel van betaling van de Belgische directe belastingen aan staat, provincie of gemeente verschuldigd, hetzij gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van deze

belastingen. Voornoemde belastingsschuldigen kunnen een van deze gunsten verkrijgen wanneer zij, tengevolge van de oorlogsverklaring, gedwongen zijn geworden hun woonplaats in België te verlaten en wanneer deze omstandigheid hun een economisch nadeel heeft toegebracht zo aanzienlijk, dat hun draagkracht als belastingsschuldigen er ernstig onder geleden heeft. Alle aanvragen moeten nauwkeurig gemotiveerd worden, vergezeld gaan van de belastingbiljetten en andere bewijsstukken en toegezonden worden aan de voorzitter van het burgerlijk bestuur in de provincie waar men belastingsschuldig is.

Bijkomstige bepalingen stellen voornoemde personen vrij van het betalen van vergunning bij het openen van nieuwe koffiehuisen en dergelijke gelegenheden, en maken het besluit terstond van kracht.

Men schrijft ons:

Terwijl in de Belgische glasblazerijen nog veel glas ter aflevering lag, vielen zij in Duitse handen, waardoor de voorraad voor Engeland verloren ging, wegens het verbod om met de vijand handel te drijven. Er zou ook alle kans op geweest zijn, dat er Duits glas geleverd was. Ook de invoer uit Nederland wordt zorgvuldig gecontroleerd, opdat de invoer niet "made in Germany" zou zijn. Zodoende is door de oorlog het vier vijfde deel van Englands glasinvoer afgesneden, waar de glashandel en het publiek slecht over te spreken zijn.

Niet alleen het onmisbare vensterglas, waarvan zeven tiende van buiten de landsgrenzen kwam, is schaars geworden. Het zogenaamde Jenaglas, dat naar men weet bijzonder goed tegen warmtewisseling bestand is, wordt evenals gewoon glaswerk in de thans druk werkende metallurgische en industriële laboratoria met smart gemist. Dit alles is een typisch Duits artikel. Reageerbuizen van

Engels maaksel bleken thans het dubbele van de ingevoerde te moeten kosten.

Natuurlijk is voor de kijkers die in de oorlog te land en ter zee onmisbaar zijn en ook voor de richtmiddelen goed optisch glas nodig, dat men ook wel voor een deel uit Frankrijk liet komen, maar dat tot overmaat van ramp daar in het noordelijk industriegebied wordt gemaakt. Van de twee voornamelijk fabrieken van dit product die daar stonden, zal weinig heel gebleven zijn.

In deze omstandigheden krijgt het juist uitgevaardigde verbod van uitvoer van kalizouten uit Duitsland, dat in de eerste plaats de landbouw der gehele wereld treft, ook voor de Engelse glasnood betekenis. Kali is een der grondstoffen en wordt naar men weet voor verreweg het grootste deel door Duitsland geleverd.

Omgekeerd lijdt de Duitse glasnijverheid ook grote schade. Japan was ook een grote klant. Niet algemeen bekend is het ook, dat de fabricatie van glazen kralen in Duitsland zeer belangrijk was. De klanten daarvoor, koloniale mogendheden, is het thans kwijt.